

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

10 martie 2016*

„Recurs — Concurență — Piața «cimentului și a produselor conexe» — Procedură administrativă — Regulamentul (CE) nr. 1/2003 — Articolul 18 alineatele (1) și (3) — Decizie de solicitare de informații — Motivare — Precizarea cererii”

În cauza C-247/14 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 20 mai 2014,

HeidelbergCement AG, cu sediul în Heidelberg (Germania), reprezentată de U. Denzel, de C. von Köckritz și de P. Pichler, Rechtsanwälte,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind

Comisia Europeană, reprezentată de M. Kellerbauer, de L. Malferrari și de R. Sauer, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilešič (raportor), președintele Camerei a doua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 iunie 2015,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 octombrie 2015,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, HeidelbergCement AG (denumită în continuare „HeidelbergCement”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 14 martie 2014, HeidelbergCement/Comisia (T-302/11, EU:T:2014:128, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care s-a respins acțiunea acesteia având ca obiect anularea Deciziei C(2011) 2361 final a Comisiei din 30 martie 2011 privind o procedură de aplicare a articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului (cazul COMP/39520 – Ciment și produse conexe) (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

- 2 În considerentul (23) al Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 TFUE] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) se arată:

„Comisia ar trebui împuternicită, în cadrul [Uniunii], să solicite furnizarea informațiilor necesare pentru a identifica orice acorduri, decizii sau practici concertate interzise de articolul [101 TFUE] [...]”

- 3 Articolul 18 din Regulamentul nr. 1/2003, intitulat „Solicitările de informații”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Pentru a-și îndeplini îndatoririle atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi să-i furnizeze toate informațiile necesare.

[...]

(3) Atunci când Comisia solicită, printr-o decizie, întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi să furnizeze informații, ea indică temeiul juridic și scopul cererii, precizează informațiile solicitate și stabilește termenul în care acestea trebuie furnizate. Comisia indică, de asemenea, sancțiunile prevăzute la articolul 23 și indică sau aplică sancțiunile prevăzute la articolul 24. Comisia indică de asemenea și dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiție.

[...]”

Istoricul cauzei și decizia în litigiu

- 4 Tribunalul descrie situația de fapt după cum urmează:

„1 În cursul lunilor noiembrie 2008 și septembrie 2009, Comisia Comunităților Europene a efectuat, în temeiul articolului 20 din [Regulamentul nr. 1/2003], mai multe inspecții în incintele unor societăți care își desfășoară activitatea în sectorul cimentului, inclusiv în cele ale reclamantei, HeidelbergCement AG. Aceste inspecții au fost urmate de trimiterea de solicitări de informații în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. Reclamantei i s-au adresat, astfel, solicitări de informații la 30 septembrie 2009, la 9 februarie 2010 și la 27 aprilie 2010.

2 Prin scrisoarea din 8 noiembrie 2010, Comisia a informat reclamanta despre intenția sa de a-i adresa o decizie de solicitare de informații în temeiul articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 și i-a comunicat proiectul de chestionar pe care intenționa să îl anexeze la această decizie.

- 3 Prin scrisoarea din 16 noiembrie 2010, reclamanta și-a prezentat observațiile cu privire la acest proiect de chestionar.
- 4 La 6 decembrie 2010, Comisia a informat reclamanta că a decis să inițieze o procedură în temeiul articolului 11 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003 în privința sa, precum și în privința celorlalte șapte societăți care își desfășoară activitatea în sectorul cimentului, pentru pretinse încălcări ale articolului 101 TFUE vizând «restricții ale fluxurilor comerciale în Spațiul Economic European (SEE), inclusiv restricții la importuri în SEE din țări din afara SEE, împărțirea piețelor, coordonări ale prețurilor și practici anticoncurențiale conexe pe piața cimentului și pe piețele produselor conexe» (denumită în continuare «decizia de deschidere a procedurii»).
- 5 La 30 martie 2011, Comisia a adoptat decizia [în litigiu].
- 6 În decizia [în litigiu], Comisia arată că, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul nr. 1/2003, pentru a-și îndeplini îndatoririle atribuite prin regulamentul menționat, poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi să îi furnizeze toate informațiile necesare [considerentul (3) al deciziei [în litigiu]]. După ce a amintit că reclamanta fusese informată cu privire la intenția sa de a adopta o decizie conform articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 și că aceasta își prezentase observațiile cu privire la un proiect de chestionar [considerentele (4) și (5) ale deciziei [în litigiu]], Comisia a solicitat, printr-o decizie, reclamantei, precum și filialelor sale situate în Uniunea Europeană și controlate în mod direct sau indirect de aceasta, să răspundă la chestionarul care figurează în anexa I, care conține 94 de pagini și cuprinde unsprezece serii de întrebări [considerentul (6) al deciziei [în litigiu]].
- 7 Comisia a amintit, de asemenea, descrierea presupuselor încălcări, care figurează la punctul 4 de mai sus [considerentul (2) al deciziei [în litigiu]].
- 8 Făcând referire la natura și la cantitatea informațiilor solicitate, precum și la gravitatea presupuselor încălcări ale normelor de concurență, Comisia a apreciat că se impunea să i se acorde reclamantei un termen de răspuns de douăsprezece săptămâni pentru primele zece serii de întrebări și de două săptămâni pentru cea de a unsprezecea, referitoare la «Contacte și reuniuni» [considerentul (8) al deciziei [în litigiu]].
- 9 Dispozitivul deciziei [în litigiu] are următorul cuprins:

«Articolul 1

[Reclamanta,] (împreună cu filialele sale situate în [Uniunea Europeană] și controlate în mod direct sau indirect de aceasta), va furniza informațiile menționate în anexa I la prezenta decizie, în forma cerută în anexa II și în anexa III la aceasta din urmă, într-un termen de răspuns de douăsprezece săptămâni pentru întrebările 1-10, respectiv de două săptămâni pentru întrebarea 11, de la data notificării prezentei decizii. Toate anexele fac parte integrantă din prezenta decizie.

Articolul 2

[Reclamanta] împreună cu filialele sale situate în [Uniunea Europeană] și controlate în mod direct sau indirect de aceasta este destinatară prezentei decizii.»

- 10 La 18 aprilie 2011, reclamanta a răspuns la cea de a unsprezecea serie de întrebări. La 6 mai 2011, aceasta și-a completat răspunsul.

11 Prin scrisoarea din 26 mai 2011, reclamanta a solicitat o prelungire a termenului de răspuns de 18 săptămâni pentru primele zece serii de întrebări. Prin scrisoarea din 31 mai 2011, reclamanta a fost informată că această cerere nu va fi admisă. În scrisoarea menționată, Comisia a subliniat, totuși, că o prelungire limitată ar fi, eventual, posibilă pe baza unei cereri motivate care vizează întrebările în discuție.”

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 5 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 10 iunie 2011, HeidelbergCement a introdus o acțiune în anulare a deciziei în litigiu.
- 6 În susținerea acțiunii, aceasta a invocat cinci motive, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003, al doilea, pe încălcarea principiului proporționalității, al treilea, pe insuficiența motivării deciziei în litigiu, al patrulea, pe încălcarea „principiului preciziei” și al cincilea, pe încălcarea dreptului său la apărare.
- 7 Tribunalul a hotărât că fiecare dintre aceste motive era nefondat și, în consecință, a respins acțiunea.

Concluziile părților

- 8 HeidelbergCement solicită Curții:
 - anularea hotărârii atacate;
 - anularea deciziei în litigiu în măsura în care o privește pe reclamantă;
 - cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal, pentru ca acesta să se pronunțe în conformitate cu aspectele de drept soluționate de Curte și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate de reclamantă în fața Tribunalului și a Curții.
- 9 Comisia solicită Curții:
 - respingerea recursului;
 - în subsidiar, în cazul anulării hotărârii atacate, respingerea acțiunii și
 - obligarea recurente la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 10 În susținerea recursului formulat, recurenta invocă șapte motive. Primul motiv se întemeiază pe controlul insuficient și pe aplicarea eronată a cerințelor referitoare la indicarea scopului solicitării de informații, prevăzute la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003. Al doilea motiv se referă la eroarea de drept pe care ar fi săvârșit-o Tribunalul cu ocazia aprecierii obligației de motivare a alegerii măsurii de investigare și a stabilirii termenului de răspuns. Al treilea motiv se întemeiază pe examinarea, pe interpretarea și pe aplicarea eronate ale „caracterului necesar” al informațiilor solicitate, în sensul articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003. Al patrulea motiv are ca obiect încălcarea articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, având în vedere inexistența obligației de pregătire, de prezentare și de prelucrare ale informațiilor solicitate. Al cincilea motiv se întemeiază pe contradicția motivelor reținute de Tribunal cu ocazia aprecierii criticii întemeiate pe

durata scurtă a termenului de răspuns la solicitarea de informații. Prin intermediul celui de al șaselea motiv, recurenta apreciază că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât a încălcat cerința preciziei actelor juridice și nu a motivat hotărârea atacată în ceea ce privește critica întemeiată pe lipsa de precizie. În sfârșit, al șaptelea motiv se întemeiază pe încălcarea dreptului la apărare ca urmare a obligației de a evalua informații.

- 11 Este necesar să se examineze în primul rând primul motiv.

Argumentele părților

- 12 Prin intermediul primului motiv, formulat împotriva punctelor 23-43 și 47 din hotărârea atacată, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept cu ocazia controlului respectării cerințelor referitoare la indicarea scopului solicitării de informații, care rezultă din articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003. Hotărârea atacată ar fi, de asemenea, insuficient motivată, având în vedere că nu ar specifica în mod suficient conținutul deciziei de deschidere a procedurii și al deciziei în litigiu la care face referire și că nu ar menționa dacă este posibil să se identifice, în deciziile menționate, una sau mai multe încălcări specifice.
- 13 Comisia răspunde că motivarea actelor instituțiilor Uniunii trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat și că cerința motivării trebuie să fie adaptată împrejurărilor cauzei. O solicitare de informații ar constitui o măsură de investigare utilizată în general în cadrul fazei de investigare preliminară, într-un stadiu în care Comisia nu dispune încă de informații precise referitoare la încălcarea prezumată, aspect de care ar trebui să se țină seama la aprecierea cerințelor juridice referitoare la motivarea impusă prin articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003. Obligația de a indica scopul informării cu suficientă precizie nu ar însemna, așadar, nicidecum că încălcarea prezumată trebuie să fie descrisă în detaliu în ceea ce privește natura sa, întinderea sa geografică, durata sa ori tipul de produse vizate în mod specific. Doar în stadiul comunicării privind obiecțiunile se stabilește o încălcare determinată și limitată în timp.
- 14 Comisia apreciază că atât decizia în litigiu, cât și decizia de deschidere a procedurii conțin indicații concrete cu privire la natura încălcării prezumate, la întinderea sa geografică și la produsele vizate. Având în vedere destinatarii săi, decizia de deschidere a procedurii ar conține indicații concrete cu privire la presupușii participanți la această încălcare. Ar rezulta că Tribunalul, în mod întemeiat și fără a-și încălca obligația de motivare, a considerat la punctul 42 din hotărârea atacată că decizia în litigiu conținea, în legătură cu această decizie de deschidere, suficiente indicații în ceea ce privește scopul solicitării de informații. Pe de altă parte, în decizia în litigiu, Comisia ar fi limitat cadrul geografic al investigației la teritoriul SEE, reținând, în special, în chestionar, anumite țări-țintă.

Aprecierea Curții

- 15 HeidelbergCement susține, în esență, că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a apreciat că motivul întemeiat pe lipsa motivării deciziei în litigiu nu era întemeiat și trebuia să fie respins. Aceasta reprezintă o problemă de drept care poate fi supusă controlului efectuat de Curte în cadrul unui recurs (a se vedea Hotărârea Comisia/Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, punctul 55 și jurisprudența citată).
- 16 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea actelor instituțiilor Uniunii impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și nechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de toate împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să

specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctul 63, precum și Hotărârea Nexans și Nexans France/Comisia, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punctele 31 și 32 și jurisprudența citată).

- 17 În ceea ce privește, în special, motivarea unei decizii de solicitare de informații, este necesar să se amintească faptul că articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 definește elementele esențiale ale acesteia.
- 18 Dispoziția menționată prevede, astfel, că Comisia „indică temeiul juridic și scopul cererii, precizează informațiile solicitate și stabilește termenul în care acestea trebuie furnizate”. Aceasta dispune, pe de altă parte, că Comisia „indică de asemenea sancțiunile prevăzute la articolul 23”, că „indică sau aplică sancțiunile prevăzute la articolul 24” și că „indică de asemenea și dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiție”.
- 19 Această obligație specifică de motivare constituie o cerință fundamentală, întrucât are ca obiect nu numai să pună în evidență caracterul justificat al solicitării de informații, ci și să acorde întreprinderilor în cauză posibilitatea de a înțelege întinderea obligației de colaborare care le revine, garantând în același timp dreptul lor la apărare (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește decizii de inspecție, Hotărârea Dow Chemical Ibérica și alții/Comisia, 97/87-99/87, EU:C:1989:380, punctul 26, Hotărârea Roquette Frères, C-94/00, EU:C:2002:603, punctul 47, Hotărârea Nexans și Nexans France/Comisia, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punctul 34, precum și Hotărârea Deutsche Bahn și alții/Comisia, C-583/13 P, EU:C:2015:404, punctul 56).
- 20 În ceea ce privește obligația de a indica „scopul cererii”, aceasta semnifică faptul că Comisia trebuie să indice obiectul investigației în solicitarea sa, așadar, să identifice pretinsa încălcare a normelor de concurență (a se vedea în acest sens Hotărârea SEP/Comisia, C-36/92 P, EU:C:1994:205, punctul 21).
- 21 În această privință, Comisia nu este obligată să comunice destinatarului unei decizii de solicitare de informații toate informațiile de care dispune cu privire la încălcări prezumate și nici să realizeze o calificare juridică riguroasă a acestor încălcări, în măsura în care precizează cu claritate suspiciunile pe care intenționează să le verifice (a se vedea prin analogie Hotărârea Nexans și Nexans France/Comisia, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punctul 35, precum și jurisprudența citată).
- 22 O astfel de obligație se explică, în special, prin împrejurarea că, astfel cum rezultă din articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 și din considerentul (23) al acestuia din urmă, pentru a-și îndeplini îndatoririle atribuite prin regulamentul menționat, Comisia poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi să îi furnizeze „toate informațiile necesare”.
- 23 După cum a subliniat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 34 din hotărârea atacată, „Comisia poate solicita, așadar, numai comunicarea unor informații susceptibile să îi permită să verifice prezumțiile privind săvârșirea unor încălcări care justifică desfășurarea investigației și care sunt indicate în solicitarea de informații”.
- 24 Or, întrucât caracterul necesar al informațiilor trebuie să fie apreciat în raport cu scopul menționat în solicitarea de informații, acest scop trebuie indicat cu suficientă precizie, în lipsa căreia ar fi imposibil să se stabilească dacă informațiile sunt necesare, iar Curtea nu și-ar putea exercita controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea SEP/Comisia, C-36/92 P, EU:C:1994:205, punctul 21).

- 25 Tribunalul a considerat, de asemenea, în mod întemeiat la punctul 39 din hotărârea atacată că caracterul suficient al motivării deciziei în litigiu depinde de „aspectul dacă prezumțiile privind săvârșirea încălcărilor pe care Comisia intenționează să le verifice sunt precizate cu suficientă claritate”.
- 26 În ceea ce privește aspectul dacă aprecierea Tribunalului, potrivit căreia decizia în litigiu este suficient motivată, care figurează la punctul 43 din hotărârea atacată, este afectată de o eroare de drept, trebuie subliniat, cu titlu introductiv, că Tribunalul, la punctul 42 din hotărârea respectivă, a subliniat că motivarea deciziei în litigiu era „redactată în termeni foarte generali, care ar fi meritat să fie dezvoltate și, prin urmare, [putea] fi criticată”, dar că, „cu toate acestea, se [putea] considera că referirea la restricții la import în Spațiul Economic European (SEE), la împărțirea piețelor, precum și la coordonări ale prețurilor pe piața cimentului și pe piețele produselor conexe, coroborată cu decizia de deschidere a procedurii, [echivala] cu nivelul minim de claritate care permite să se concluzioneze că prevederile articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 au fost respectate”.
- 27 În această privință, trebuie subliniat că, potrivit considerentului (6) al deciziei în litigiu, Comisia solicită recurentei să răspundă la chestionarul din anexa I la aceasta. Or, după cum a arătat, în esență, avocatul general la punctul 46 din concluzii, întrebările menționate în această anexă sunt extraordinar de numeroase și acoperă informații de tipuri foarte diverse. În special, chestionarul care figurează în anexa respectivă solicită comunicarea unor informații extrem de vaste și de detaliate referitoare la un număr considerabil de tranzacții, atât naționale, cât și internaționale, privind douăsprezece state membre și cuprinzând o perioadă de zece ani. Cu toate acestea, decizia în litigiu nu evidențiază, în mod clar și neechivoc, suspiciunile de încălcare care justifică adoptarea acestei decizii și nu permite să se stabilească dacă informațiile solicitate sunt necesare în scopul investigației.
- 28 Astfel, primele două considerente ale deciziei în litigiu conțin doar o motivare extrem de succintă, vagă și generică, având în vedere în special amploarea considerabilă a chestionarului alăturat anexei I la această decizie, care, după cum se amintește în considerentul (6) al deciziei menționate, ține deja seama de datele prezentate de întreprinderile investigate pe întreg parcursul anchetei.
- 29 Aceste două considerente au următorul cuprins:
- „(1) Comisia investighează în prezent un pretins comportament anticoncurențial în sectorul cimentului, al produselor pe bază de ciment și al altor materiale utilizate în producerea cimentului și a produselor pe bază de ciment [...] în cadrul Uniunii Europene/al Spațiului Economic European (UE/SEE).
- (2) [...] Pretinsele încălcări privesc restricții ale schimburilor în Spațiul Economic European (SEE), în special restricții la importul în SEE din țări care nu fac parte din SEE, practici de împărțire a piețelor și de coordonare a prețurilor, precum și alte practici anticoncurențiale aferente acestora pe piețele cimentului și ale produselor conexe. În cazul în care existența acestora s-ar confirma, faptele menționate ar putea constitui o încălcare a articolului 101 TFUE și/sau a articolului 53 din Acordul privind SEE.”
- 30 Considerentul (6) al deciziei în litigiu adaugă că „în anexa I sunt solicitate informații suplimentare necesare, de asemenea, pentru a putea aprecia compatibilitatea practicilor investigate cu normele de concurență ale [Uniunii Europene] cunoscând pe deplin faptele și contextul economic exact al acestora”.
- 31 O astfel de motivare nu permite determinarea cu un grad suficient de precizie nici a produselor care fac obiectul investigației, nici a suspiciunilor de încălcare ce justifică adoptarea acestei decizii. Rezultă că o astfel de motivare nu permite întreprinderii în cauză să verifice dacă informațiile solicitate sunt necesare în scopul investigației, nici instanței Uniunii să își exercite controlul.

- 32 Desigur, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 16 din prezenta hotărâre, aspectul dacă motivarea deciziei în litigiu îndeplinește cerințele articolului 296 TFUE trebuie să fie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare a acesteia, ci și în raport cu contextul în care se înscrie decizia respectivă, care cuprinde, printre altele, după cum a subliniat avocatul general la punctul 43 din concluzii, decizia de deschidere a procedurii.
- 33 Cu toate acestea, motivarea acestei din urmă decizii nu permite remedierea caracterului succint, vag și generic al motivării deciziei în litigiu.
- 34 Astfel, mai întâi, încălcarea prezumată în decizia de deschidere a procedurii este, de asemenea, formulată într-un mod deosebit de succint, vag și generic, întrucât aceasta face referire la „restricțiile fluxurilor comerciale în Spațiul Economic European (SEE), inclusiv restricțiile la importul în SEE din țări din afara SEE, împărțirea piețelor, coordonări ale prețurilor și practici anticoncurențiale conexe”.
- 35 În continuare, în ceea ce privește produsele care fac obiectul investigației, decizia de deschidere a procedurii face referire, asemenea deciziei în litigiu, la piețele cimentului și ale produselor conexe. Deși această decizie precizează că „cimentul și produsele conexe trebuie să fie înțelese în sensul că cuprind cimentul, produsele pe bază de ciment (de exemplu, betonul pregătit pentru utilizare imediată) și alte materiale utilizate pentru a produce direct sau indirect produse pe bază de ciment (de exemplu, clincher, agregate, zgură de furnal, zgură de furnal granulată, zgură de furnal granulată la sol, cenușă zburătoare)”, trebuie să se constate că produsele vizate de investigație sunt menționate în cuprinsul acesteia doar cu titlu de exemple.
- 36 În sfârșit, în ceea ce privește întinderea geografică a încălcării prezumate, motivarea deciziei în litigiu, interpretată coroborat cu decizia de deschidere a procedurii, este ambiguă. Astfel, potrivit deciziei în litigiu, încălcarea prezumată se întinde pe teritoriul Uniunii sau al SEE. În schimb, decizia de deschidere a procedurii, adoptată cu trei luni mai devreme, face referire la încălcări prezumate a căror întindere geografică privește, „în special”, Belgia, Republica Cehă, Germania, Spania, Franța, Italia, Luxemburgul, Țările de Jos, Austria și Regatul Unit. Ambiguitatea motivării deciziei în litigiu, interpretată coroborat cu decizia de deschidere a procedurii, este accentuată, în această privință, de conținutul chestionarului anexat la decizia în litigiu care, pe lângă cele zece state membre menționate anterior, privește, de asemenea, operațiuni comerciale realizate în Danemarca și în Grecia.
- 37 Este adevărat, după cum subliniază Comisia, că o solicitare de informații constituie o măsură de investigare care este, în general, utilizată în cadrul fazei de investigare care precedă comunicarea privind obiecțiunile și are ca obiect doar să permită Comisiei să adune informațiile și documentația necesare pentru a verifica realitatea și amploarea unei anumite situații de fapt și de drept (a se vedea în acest sens Hotărârea Orkem/Comisia, 374/87, EU:C:1989:387, punctul 21).
- 38 În plus, cu toate că Curtea a considerat, în ceea ce privește deciziile de inspecție, că, deși revine Comisiei sarcina de a indica într-un mod cât mai precis posibil ceea ce se cercetează și elementele la care trebuie să se refere verificarea, nu este, în schimb, indispensabil ca o decizie de inspecție să conțină o delimitare precisă a pieței relevante și nici calificarea juridică exactă a încălcărilor prezumate sau indicarea perioadei în care aceste încălcări ar fi fost săvârșite, ea a justificat această apreciere prin faptul că inspecțiile intervin la începutul investigației, într-o perioadă în care Comisia nu dispune încă de informații precise (a se vedea în acest sens Hotărârea Nexans și Nexans France/Comisia, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punctul 36, precum și punctul 37).
- 39 Cu toate acestea, o motivare excesiv de succintă, vagă și generică și, în anumite privințe, ambiguă nu poate îndeplini cerințele de motivare stabilite prin articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 pentru a justifica o solicitare de informații care, precum în prezenta cauză, a intervenit la mai mult de doi ani după primele inspecții, în condițiile în care Comisia adresase deja mai multe cereri de informații unor întreprinderi cu privire la care existau suspiciuni că au participat la o încălcare și la mai multe luni după decizia de deschidere a procedurii. Ținând seama de aceste

elemente, trebuie să se constate că decizia în litigiu a fost adoptată la o dată la care Comisia dispunea deja de informații care i-ar fi permis să prezinte cu mai multă precizie suspiciunile de încălcare care planau asupra întreprinderilor în cauză.

- 40 Prin urmare, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat la punctul 43 din hotărârea atacată că decizia în litigiu era motivată corespunzător cerințelor legale.
- 41 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, primul motiv trebuie să fie admis.
- 42 În consecință, este necesar să se anuleze hotărârea atacată în măsura în care Tribunalul a considerat că motivarea deciziei în litigiu îndeplinea cerințele articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, fără să fie necesar să se examineze pretinsa insuficiență de motivare a hotărârii atacate și celelalte motive invocate de recurentă.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 43 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată. Situația menționată se regăsește în speță.
- 44 Din cuprinsul punctelor 27-40 din prezenta hotărâre rezultă că primul motiv al acțiunii în primă instanță este fondat și că decizia în litigiu trebuie să fie anulată pentru încălcarea articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 45 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 46 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 47 Întrucât recurenta a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată aferente atât procedurii în primă instanță în cauza T-302/11, cât și procedurii de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 14 martie 2014, HeidelbergCement/Comisia (T-302/11, EU:T:2014:128).**
- 2) **Anulează Decizia C(2011) 2361 final a Comisiei din 30 martie 2011 privind o procedură de aplicare a articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului (cazul COMP/39520 – Ciment și produse conexe).**
- 3) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de HeidelbergCement AG, aferente atât procedurii în primă instanță în cauza T-302/11, cât și procedurii de recurs.**

Semnături